

Labklājības ministrija

Aprūpes pakalpojumu pieejamība Latvijā

Aldis Dūdiņš

Labklājības ministrijas

Sociālo pakalpojumu departamenta direktors

08.02.2022.

Labklājības ministrija

Esošā situācija

Normatīvie akti nosaka P/V pienākumu nodrošināt iedzīvotāju vajadzībām atbilstošus sociālos pakalpojumus

Eiropas Pašvaldību harta nosaka tiesības P/V lemt par pakalpojumu saturu un izpildi

P/V sociālo pakalpojumu perspektīvas nosaka pašvaldības attīstības plānā

Sociālo pakalpojumu attīstība notiek asimetriski

Esošie DI projekti veido nepietiekamu sociālo pakalpojumu «grozu»

Prasības sociālo pakalpojumu sniedzējiem P/V uzskata par nesamērīgām un finansiāli nenosegtām

Labklājības ministrija

Pašvaldības nodrošināmie sociālie pakalpojumi un atbalsts

Sociālais darbs,
psihosociālā
palīdzība

Aprūpe mājās

Aprūpes
pakalpojums
bērniem

SAC bērniem,
pensijas vecuma
cilvēkiem un
cilvēkiem ar
invaliditāti

Dienas aprūpes
centrs

Grupu māja
(dzīvoklis)

Atelpas brīža
pakalpojums

Sociālā
palīdzība, citi
sociālie
pakalpojumi
atbilstoši
iedzīvotāju
vajadzībām

Labklājības ministrija

Pašvaldību nodrošinātie sociālie pakalpojumi 2020.gadā

Sociālais pakalpojums	Pašvaldību skaits*	Īpatsvars, %
Aprūpe mājās	107	90
Dienas aprūpes centrs	44	37
Krīzes centrs	30	25
Patversme, naktpatversme	18	15
SAC pakalpojums	119	100

*Pašvaldību skaits pirms ATR

Datu avots: LM, Valsts statistikas pārskats "Pārskats par sociālajiem pakalpojumiem un sociālo palīdzību novada/republikas pilsētas pašvaldībā 2020.gadā"

Labklājības ministrija

Valsts nodrošināmie sociālie pakalpojumi un atbalsts

Asistents

Tehniskie palīglīdzekļi

Psihosociālā rehabilitācija personām ar onkoloģisku slimību, paliatīvā aprūpē esošiem bērniem un viņu ģimenes locekļiem

SAC pilngadīgām personām un bērniem ar smagiem un ļoti smagiem GRT, neredzīgām personām

Ar Invaliditātes likumu saistītie - psihologa pakalpojums bērniem, kuriem invaliditāte noteikta pirmreizēji, sociālā rehabilitācija institūcijā personām ar prognozējamu vai esošu invaliditāti darbspējīgā vecumā

Sociālā rehabilitācija
Profesionālās piemērotības noteikšana
Profesionālā rehabilitācija

Hospisa aprūpe pilngadīgām personām un atbalsts viņu ģimenes locekļiem

Labklājības ministrija

Atbalsts personām ar invaliditāti īpašas kopšanas gadījumā

VDEĀVK atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību ļoti smagu funkcionēšanas ierobežojumu dēļ

Kopšanas **pabalsta apmērs** (mēnesī) - bērniem **313,43 euro**, pilngadīgām personām **313,43 euro** (ja invaliditātes cēlonis slimība no bērnības) vai **213,43 euro**

Mērķis – finansiāls atbalsts papildu vajadzību nodrošināšanai 24/7 aprūpes nepieciešamības dēļ

Labklājības ministrija

IZAICINĀJUMI

Pieaugošs aprūpes
pienākumu slogs

Pakalpojumi **nav**
pietiekami vērsti **uz**
individuālajām
vajadzībām

Reģionālās
atšķirības sociālo
pakalpojumu klāstā
un kvalitātē

Nepietiekama
speciālistu
sadarbība

Mainīgo vajadzību
savlaicīga
salāgošana ar
pakalpojumu
piedāvājumu un
ilgtspēju

Profesionālu un
kompetentu
cilvēkresursu
nodrošināšana

Labklājības ministrija

Sociālās aizsardzības un darba tirgus politikas pamatnostādnes 2021–2027.

Rīcības virzieni

1.

ILGTSPĒJĪGA, STABILA UN ADEKVĀTA SOCIĀLĀ AIZSARDZĪBA

3.

IEKĻAUJOŠS DARBA TIRGUS IKVIENAM UN KVALITĀTĪVAS DARBA VIETAS

2.

MODERNA UN PIEEJAMA SOCIĀLO PAKALPOJUMU SISTĒMA

4.

ATTĪSTĪTA VALSTS NODROŠINĀTĀ JURIDISKĀ ATBALSTA SISTĒMA

Labklājības ministrija

IZMAIŅAS

- ➔ Pieejamāki sabiedrībā balstīti pakalpojumi, un tie atbilst mērķa grupas vajadzībām
- ➔ Institucionālā aprūpe tuvināta ģimeniskai videi
- ➔ Sociālie pakalpojumi ir kvalitatīvi un pieejami
- ➔ Iedzīvotājiem nav jāatstāj nodarbinātība aprūpes pienākumu dēļ
- ➔ Sabiedrība uzticas sociālajiem darbiniekiem, viņu noslodze un atalgojums ir sabalansēti

Labklājības ministrija

IZMAIŅAS - vienmērīga sociālo pakalpojumu tīkla attīstība un nodrošināšana reģionu iedzīvotājiem

- ✓ Sociālo pakalpojumu pieejamības līdzsvarošana neatkarīgi no pašvaldības (sociālo pakalpojumu grozs)
- ✓ Sociālo pakalpojumu samaksas kārtības pārskatīšana
- ✓ Individuālā budžeta ieviešana
- ✓ Neformālo aprūpētāju apmācības
- ✓ Mērķtiecīgu ES struktūrfondu un ANM pasākumu īstenošana

Labklājības ministrija

3.1.2.1.i. investīcijas "Publisko pakalpojumu un nodarbinātības pieejamības veicināšanas pasākumi cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem" pasākums "Atbalsta pasākumi cilvēkiem ar invaliditāti mājokļu vides pieejamības nodrošināšanai"

Galvenās atbalstāmās darbības

Dzīvesvietas pielāgošana, t.sk.:

1. Tehniskās dokumentācijas sagatavošana
2. Būvdarbi
3. Vides pieejamības tehnoloģiju iegāde, piegāde un montāža

Cilvēki ar invaliditāti un cilvēki ar funkcionāliem traucējumiem

ANM 3 400 000 *euro* (bez PVN)

2022. II cet. – 2024. IV cet.

IPIA:
Pašvaldības

Kritēriji AK - n/a
Kritēriji UK - n/a
TAP – 2022. I cet.
MK – 2022. II cet.

Labklājības ministrija

3.1.2.3.i. investīcijas "Ilgstošas sociālās aprūpes pakalpojuma noturība un nepārtrauktība jaunu ģimeniskai videi pietuvinātu aprūpes institūciju attīstība pensijas vecuma personām"

Galvenās atbalstāmās darbības

1.kārta: tipveida būvprojekta izstrāde

2.kārta:

1. Piesaistes būvprojekta tehniskās dokumentācijas sagatavošana
2. Būvdarbi
3. Teritorijas labiekārtošana
4. Materiāli tehniskā nodrošinājuma iegāde, piegāde un montāža

Pensijas vecuma personas

ANM

1.k. 61 970 euro (bez PVN)

2.k. 64 874 045 euro (bez PVN)

1.k. 2021. IV cet. – 2022. III cet.

2.k. 2023. I cet. – 2024. IV cet.

1.k. VSIA «Šampētera nams»

2.k. pašvaldības

TAP – 1.k 2021. IV cet.

2.k 2022. II cet.

MK – 1.k. 2022. I cet.

2.k. 2022. III cet.

Labklājības ministrija

4.3.5.1. «Sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu pieejamības palielināšana»

Galvenās atbalstāmās darbības

1. Sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu pieejamības palielināšana atbilstoši individuālajām vajadzībām, atbalsta dažādošana aprūpes nodrošināšanai cilvēka dzīvesvietā
2. Pakalpojumu sniegšanai nepieciešamās infrastruktūras izveide (tehniskās dokumentācijas sagatavošana, būvdarbi, materiāli tehniskā nodrošinājuma iegāde)
3. Sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu sniegšana mērķa grupas personām
4. Speciālistu apmācības, supervīzija

Pensijas vecuma personas, t.sk. personas ar demenci, personas ar GRT un bērni ar FT, jo īpaši ar ļoti smagiem un multipliem funkcionāliem traucējumiem

ESF 31 714 705 *euro*
+ ERAF tipa atbalsts 44 309 795 *euro*

1.k. 2024. I cet.
2.k. 2025. I cet.

Atklāts projektu iesniegumu konkurss pašvaldības, NVO (sociālo pakalpojumu sniedzēji)

TAP – 2022. IV cet.
MK – 2023. I cet.

Labklājības ministrija

4.3.5.2. «Efektīva atbalsta un paliatīvās aprūpes pakalpojuma pilnveide, paaugstinot tā pieejamību pilngadīgām personām, kuru izārstēšana vairs nav iespējama»

Galvenās atbalstāmās darbības

1. Paliatīvās aprūpes pakalpojuma pilnveide, paaugstinot tā pieejamību pilngadīgām personām, kuru izārstēšana vairs nav iespējama un nodrošinot atbalstu viņu ģimenes locekļiem
2. Multidisciplināras un starpnozaru paliatīvās aprūpes dzīvesvietā sistēmas izveide/ieviešana, t.sk. aprūpes mājās, atelpas brīža un multidisciplināras komandas pakalpojuma izveide/aprobēšana
3. Psiholoģiskā un sociālā atbalsta sniegšana ģimenes locekļiem, apmācības paliatīvās aprūpes veikšanā ģimenes locekļiem un sociālo pakalpojumu sniedzēju speciālistiem
4. Kovīzijas un supervīzijas sociālo pakalpojumu speciālistiem, brīvprātīgo darbinieku iesaiste

Pilngadīgas personas, kuru izārstēšana vairs nav iespējama un viņu ģimenes locekļi, neformālie aprūpētāji

ESF 7 000 000 *euro*

2023. I cet. – 2028. I cet.

LM, VM

TAP – 2022. III cet.
MK – 2022. IV cet.

Labklājības ministrija

4.4.1.1. «Atbalsts jaunām pieejām sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu sniegšanā (inovācijas)»

Galvenās atbalstāmās darbības

1. Inovatīvu metožu sociālo pakalpojumu mērķa grupas personām sniegšanā izstrāde/aprobēšana
2. Apmācības darbam ar pasākuma mērķa grupu un konsultatīvs atbalsts sociālā pakalpojuma speciālistiem
3. Pierādījumos balstīti efektīvi/inovatīvi risinājumi atkarību izraisošo vielu un procesu patēriņa mazināšanai, paredzot sociālās inovācijas sociālās rehabilitācijas pakalpojuma nodrošināšanā pilngadīgām personām institūcijā un dzīvesvietā

Personas ar funkcionāliem traucējumiem, pensijas vecuma personas, t.sk. ar demenci, ģimenes ar bērniem, bezpajumtnieki, ielu bērni un jaunieši, no vielām un procesiem atkarīgas personas, personas, kuras atbrīvotas no ieslodzījuma vietas u.c.

ESF 21 000 000 *euro*

1.k. 2022. I cet. – 2023. IV cet.
2.k. 2025. I cet. – 2026. IV cet.
3.k. 2027. I cet. – 2028. IV cet.

Atklāts projektu iesniegumu konkurss

NVO, pašvaldības, sociālo pakalpojumu sniedzēji

TAP – 2022. II cet.
MK – 2022. III cet.

Labklājības ministrija

4.3.6.3. «Atbalsts bērniem ar smagu diagnozi vai funkcionāliem traucējumiem, iespējamu vai esošu invaliditāti un viņu ģimenes locekļiem»

Galvenās atbalstāmās darbības

1. Psihoemocionāla atbalsta sniegšana bērnam nonākot stacionārā un pēcterapijas periodā dzīvesvietā, pakalpojuma apraksta izstrāde un ieviešana, tai skaitā rokasgrāmatas izstrāde, izmēģinājumu projekta īstenošana un rezultātu novērtēšana
2. Speciālistu apmācība un supervīzija
3. Starpinstitucionālās sadarbības veidošana, informācijas nodošana bērna un ģimenes problēmu tālākai risināšanai, tai skaitā juridiskās ekspertīzes veikšana un digitālo risinājumu izstrāde

Bērni līdz 18 gadu vecumam ar smagu diagnozi vai funkcionāliem traucējumiem, iespējamu vai esošu invaliditāti un viņu ģimenes locekļi

ESF 4 350 000 *euro*

2021. IV cet. – 2022. II cet.

VSIA «BKUS»

TAP – 2021. IV cet.
MK – 2022. I cet.

Labklājības ministrija

Uzzini:

www.lm.gov.lv

Twitter:@Lab_min

Flickr.com:Labklajibas_ministrija

Youtube.com/labklajibasministrija

Draugiem.lv/labklajiba